گەنجان + مادە بێ هۆشکەرەکان =بە کوردستانێکی هیواو ئاشتی...!!؟

نوسینی : ڕێژین ابراهیم
rezhen@maktoob.com

گەنجان خاوەنی باکگراوندو فەرهەنگی جیاوازن لە ناو کۆمەڵگادا، لەگەڵ ئەوەشدالە ئێستادا هەست دەکەم کە توێژێکی فەرامۆشکراون زۆر بەکەمی پێویستە مادی و ڕوحیەکانیان بۆ فەراهەم کراون لەلایەن خودی دەستەڵاتەوە، بێ گومان هەندێك جاریش پێویستیە مادیەکان لە زیادە بەدەر دەبنە هۆکارێکی ترسناك لە کۆمەڵگادا، بەرەو ئاقارێکی سلبی دەبات وە بە پێچەوانەشەوە، هەندێك جار گەنجانمان مەعنەویەن بێبەشن لەگەڵ دوونیای دەرەوەدا کە ئەمە هۆکارێکی سەرەکیە لە نێوان توێژی گەنجاندا دەبێتە هۆکاری چاولێکەری ودراسە کردنی ئەو حاڵەتە دەروونیەی کە لەزۆر لایەنەوە بەسەر خودی گەنجاندا دێت،کە خۆی بەئاستێکی کەم دەزانێت لە چاوو گەنجانی ئۆروپی، دیسانەوە ئەم حاڵەتە دەروونیانە هۆکارێکە بۆ چەواشە کردنی گەنجان لەلایەن دەستەڵاتەوە، پشتگیری نەکردنێکی تەواو بەوەی لەدابین کردنی ئەو حەزوو ئارەزووانەی گەنجان کە بتواتنرێت پێویستیەکانیان بۆ فەراهەم بکرێت بتوانێت بوونیان بسەلمێنێت، بە هەڵەشەو گێرە شوێوێن لەقەڵەمیان نەدات، ئەوانەی کە باسمان کردن گوناهی دەستەڵات و هێزە کوردییەکانە کە لەزۆر ڕووەوە حەق نادەن بە گەنجان کە دەیان توانی وەك پێشتریش ئاماژەم پێدا لە ڕێی دروست کردنی دەیەها سەنتەرو یانەی فیکری و هونەری و ئەدەبی گەنجان لەخۆی کۆ بکاتەوە بتوانی ئەو کارە ناهەموارانە لە بیرو بۆچوون ومێشکی گەنجان دەربکات و بەرەو ئاقارێکی نوێ و فکریو ڕۆشنبیری بەرێت، گەنجان دوربخاتەوە ئیدی جارێکی تر گەنجان ڕوو لەو کارە ناکەن ئەگەر مادیەن زەعیفیش بن ڕوو لەکاری تر نەکەن و خودانە چەندین کاری نەشیاو لەوانە مادە بێهۆشکەرەکان وەك تلیاك و حەشیشە وحەبی ئارتین . سیکۆتین خواردن....هتد، دیارە ئەم هۆکارانەش پێویستی بەدەیەها لێکۆڵینەوەی مەیدانی هەیەلەلایەن هەموو دەزگا کۆمەڵایەتییەکانەوە پشت گوێ نەخستنی ئەم کێشەیە لە ناو کۆمەڵگادا کە شتێکی باوە لە ئێستادا، دەبوو لەنێوا ئەم هەموو سەنتەرو بنکەی ڕۆشنبیریانەدا سەنتەرێکی چالاکی لەبواری توێژینەوەی کۆمەڵایەتی تایبەت بە چاودێری کردنی گەنجان لە هەموو شوێنە گشتەکاندا تاکو بتوانرێت کێشە یەکی لەو جۆرە روونەدات، چونکە هەمیشەگەنجان بە توێژێکی چالاك ناودەبرێت هەر گەنجە دەتوانێت چارە نوسی گەل و وولاتی دیاری بکات بتوانێ شوناسێکە تایبەتی پێك بهێنێ ، هەرئەمەش هەندێك جار وا لەدەستەڵات دەکات کە چیدی ناچاری بکات کە گوێیی لێبگرێت بتوانێت بوونی خۆی لە نێو کۆمەڵدا بسەلمێنێ ،ئەگەر بەدیوێکی تردا بروانین و وورتر بۆ ئەو کێشە یە بڕۆین ڕەنگە هەر لە نێوەندی وولاتی خۆشماندا ئەو مەوادەی کە پێی دەلێین سیکۆتین ڕەنگە شتێکی ئاسای بێت بەلای زۆربەمانەوە بەلاّم لەڕاستیدا هەندیچك لەگەنجان بۆ مەسەلەیەکی تایبەت بەکاری دەهێنن بۆ بێ هۆش کردن وەك مادە ەکی بێهۆشکەر دەیکێشن، ئەو جۆرە سیکۆتینەش گەنجان بە تایبەتی سەریان تێکردووە بۆ کێشانی ، ئاشکرایە زۆر جار لەلایەن ئاسایشەوە دەزگیر دەکرێن ڕەنگە لێپێچینەوەیەکی ئەو تۆی نەبێت چونکە ئەو گەنجانەی ئەو سیکۆتینە دەکێشن بەحاڵەتێکی ئاسای وەری دەگرن کەئەمەش خۆی لەخۆیدا زۆر ترسناکە، لێرە ئەمەوێت بەشێکە تری نوسینەکە بە ئاقاردا بەرم و زیاتر تیشك بخەمە سەر ئەو لایەنا نەی کە بەشێکی گەنجانیان و پەیوەندی لەگەڵ وولاتانی دراوسێ بەتایبەتی وولاتی ئێران ، ئەگەر بەووردی بروانین لە کوردستاندا زۆرێك لە خەڵك لە ئێرانەوە دێن بەرەو سنوری کوردستان کە ئەمە فاکتەرێکی زۆر گرنگە لە بەدەست کەوتنی ئەو حاڵەتە وچاودێریەکی باش بکرێن، چونکەلەئێراندا ئەو مادە بێهۆشکەرە زۆر لە زیاد بووندایە ئەگەر چی وولاتی ئێران وولاتێکی ئیسلامیشە بەلاّم ڕەنگە زۆر ئاسایی بێت لە ناو ئێراندا ئەومامەڵە کردنە بە مادەی بهۆشکەرەکانەوە ، هەندێکی زۆر لەو گەنجانەی کە لە ئێرانەوە دێن بەو نیازە دێن بۆ فرۆشتنی ئەو جۆرە موادە بێهۆشکەرانە زۆر فرۆشتنی لە هەرێمی کوردستاندا و کڕینیان لەلایەن گەنجانەوە بەتایبەتی، ڕەنگە ئێمە ڕۆژانە چەندین جار لە رادوێو و تەلەفیزۆنەکان و سەرجەم ڕۆژنامەکانەوە گوێبیستی ئەو هەواڵە ببین کە باندێکی قاچاغ بەمادە بێهۆشکەرەکان لە سنوری ئێرانەوە هاتوەتە

ناو کوردستانەوە بەمەبیەستی فرۆشتنی خۆشبەختانە هێزەکانی ئاسایش توانیان دەستی بەسەردا بگرن بەلاّم بیٚ ئاگان لە هەندێکی تر لەو مەوادەی کە دێتە داخلی کوردستانەوە ، لەو نێوەندەدا چەندین لایەنی بەردەکەوێت کە هەریەکە بازرگانیەکی ئەو تۆی پێوەدەکات تاکو بەهەموو کوردستاندا بلاّو ببێتەوە چیدی وات لێبێت کە باوەر بە هاورێکەشت نەکەی لەبەر ئەوەی چەندین مامەڵە جۆراو جۆری پێوەدەکەن لە چەندین شێوەدا دایدەرێژنەوە بۆ پارێزگاری کردن و ئاشکرا نەبوونی بەو کارە ، لەم رۆژانەدا باندێکی تر ئاشکرا بوون لە سلێمانیدا بەلاّم بەداخەوە ناوی چەند هونەرمەندێکمان گویٚ لێبوو کە هەریەکێك لە ئێمە لەو باوەرەدا نەبوو هەرگیز کاری لەو شێوەیە لەوانەدا روویدات ، کەواتە ئەم هەموو شتانەی کە باسمان کرد لەووڵاتی ئێمەدا واریدە ، ئەگەر دەستەلاّت بتوانی ئەو لایەنە یاخود ئەوکێشەیە فەراومۆش نەکات بیٚ ئەوکاتە ناتوانرێت لە نێوەندی کوردستاندا کرین و فرۆشتن بەو مادە بێهۆشکەرانەوە بکرێت لەووڵاتدا،ئەمە لەلایەك لەلایەکی تریشەوە ئەو لایەنەی کە لە کوردستاندا لەلایەن دەستەڵاتەوە دراوە بە و کەسانەی کە لە ئێرانەوە دینە ناو کوردستانەو چەندین کاری لەلایەن دەستەلاتەوە بۆ رادە پەرێندرێت، دیارە من لێرەدا ناڵێم هەموو ئەو کەسانەی کە لە ئێرانەوە دێن بۆ ئەو مەبەستەێن نا بەڵکو هەر ئەو کەسانە ی کە ئەو مامەڵە قاچاغییەدەکەن ناوی ئەو کەسانەیان ناشرین کردووە کە بەمەبەستێمی تر رو لە کوردستان دەکەن کە ئەوەشەیان پەیوەستەبەوەی کە ئاخۆ دەزگا کۆ مەلاّیەتییەکان کارێکی لەو شێوەیان کردوو کە بتوانن کۆنترۆڵێکی مەعریفی بەکار بهێنن لە بەدست هێمانی کوردستانێکی هیواو ئاشتی